

brukbart utomparlamentariskt vapen, och det kan ej förvåna att de med sin i grunden antidemokratiska åskådning hänsynslöst använder det. En regeringsbildning utan kommunismen framstår därför som ett vågspel; kommunisterna själva begär såsom det största partiet — trots att de utgör en extremistisk minoritet — rent av ledningen i regeringen.

I denna situation har samregerandet länge fortsatt; alla de stora partierna har — bortsett från Blums expeditonsregering — bildat underlag för ministären, men regeringen utgör härvid icke ett organ för bestämda politiska syften, icke ens ett uttryck för allmän demokratisk värdegemenskap; tvärtom är dess roll ett slags ömsesidig bevakningstjänst. Enighet består blott på en punkt: i fruktan för och misstänksamhet mot de andra parterna. Partiernas-hat kedjar dem samman. Det är en karikatyr på samregering.

Många hoppas och långt flera fruktar att denna blandning av djupa motsättningar och nödtvunget samarbete skall avlösas av diktatur. En kris som förvärrar det inre läget kan ge kommunisterna anledning att framkalla en brytning i hopp om att med stöd av en del socialister erövrå den totala makten. En sådan aktion kan emellertid också leda till att antidemokratiska strömningar bland de nu mot regimen-lojala borgerliga partierna tar överhanden och att de Gaulle, vars öppna anhängare nu är fåtaliga, likt Napoleon III för hundra år sedan får sin stora chans.

Men en annan utveckling är möj-

lig och lär av de flesta lugna iakttagare anses mest sannolik. De totalitära tendenser som präglar kommunisterna och som i viss mån gör sig gällande även inom de demokratiska partierna kan försvagas, toleransen och viljan till ärligt samarbete kan ökas. Man kan få demokratiska vanor och till och med demokratiska åsikter genom att verka inom den demokratiska regimen ram. En förbättring av det ekonomiska läget är dock den centrala förutsättningen för en sådan utveckling; allt hänger därför på produktionens utbyggande och valutans stabilisering. Vad särskilt kommunisterna beträffar kan en förbättring tänkas tvinga dem att helt överge sitt redan en smula undanskjutna revolutionära program. Det kan också tänkas att deras grepp över arbetarmassorna så försvagas att regeringar kan bildas oberoende av utomparlamentariska påtryckningar. I båda fallen är en förutsättning uppnådd för en reellt fungerande parlamentarisk regim.

20/12

En underlig konflikt mellan adel och ofrälse

har under de senaste åren tillspetsats i en rad rättegångar. Adelsmännen vill vara ensamma om sina namn och stämmer de ofrälse släkter som, säkerligen oftast i god tro och utan pretentioner på att tas för adelsfolk, lagt sig till med samma namn. Enligt nu gällande föreskrifter om antagande av släktnamn är nya motsättningar uteslutna, eftersom äldre namn skyddas mot alla imitationer. Processerna har därför genomgående gällt släkter som under lång tid, stundom i flera generationer, haft de namn som adelsmännen med eller utan framgång söker beröva dem. Striderna om namnen Lagerkrans, de Besche, Kalling och Pauli är kända exempel; sist har en

icke adlig släkt Aminoff, som sedan mer än femtio år burit namnet, blivit namnlös genom en aktion av den adliga ätten Aminoff.

Det hela är ju en småsak. Att det ännu finns personer som av ståndshögfärd drives att processa om andras länge innehavda namn måste för de flesta te sig lika löjligt som förvånande. Men alltför ofta har på detta sätt oantastliga människor utsatts för obehag och förödmjukelser. Det borde bli ett slut på detta spektakel.